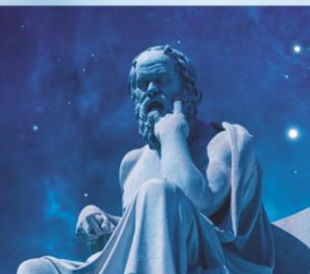

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР НАУКИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

7 жовтня 2019 р.

Переяслав-Хмельницький

№24

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»

7 жовтня 2019 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2019

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды »

STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical
University»

Совет молодых ученых университета
Council of young scientists of the University

Материалы
XXIV Международной научно-практической интернет-конференции
«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»
7 октября 2019 года

Materials
Of the XXIV International scientific and practical Internet-conference
«Humanitarian space of science: experience and prospects»
October 7, 2019

Сборник научных трудов
Collection of the scientific materials

Переяслав-Хмельницкий – 2019
Pereiaslav-Khmelnytskyi – 2019

УДК 001

Г 94

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»: зб. Матеріалів ХХІV Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 7 жовтня 2019 р. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 24. – 256 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Енсенів К.А. – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії держави КН МОН Республіки Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», генеральний директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, голова Ради молодих учених університету;

Гайдаєнко І.В. – кандидат історичних наук, учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», секретар Ради молодих учених університету;

Вовкодав С.М. – завідуючий науково-дослідного сектора «Музей космоса» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший викладач кафедри професійної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Вовкодав В.О. – молодший науковий співробітник науково-методичного відділу охорони культурної спадщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», відповідальний секретар редакційної колегії.

ISSN 2523-4900

© Рада молодих учених університету
© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»: сб. материалов 24 Междунар. научн.-практ. интернет-конф., 7 ноября 2019 г. – Переяслав-Хмельницкий, 2019. – Вып. 24. – 256 с.

«Humanitarian space of science: experience and prospects»: materials of the 24-nd scientific-practical. Internet Conf., November 7, 2019 – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2019. – Vol. 24 – 256 Pages.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины, ректор ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Енсенев К.А. – кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории государства КН МОН Республики Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и культуры Украины ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды», генеральный директор Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Рык С.Н. – кандидат философских наук, доцент, проректор по научной работе ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Коцур В.В. – кандидат политических наук, председатель Совета молодых ученых университета;

Гайдаенко И.В. – кандидат исторических наук, ученый секретарь Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», секретарь Совета молодых ученых университета;

Вовкодав С.М. – заведующий научно-исследовательского сектора «Музей космоса» Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший преподаватель кафедры профессионального образования ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Вовкодав В.А. – младший научный сотрудник научно-методического отдела охраны культурного наследия Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав» ответственный секретарь редакционной коллегии.

EDITORIAL BOARD:

Kotsur V. – Doctor of History, professor, academician of the NAPS of Ukraine, Rector of the State Higher Educational Establishment «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Ensenov K. – Candidate of History, senior research worked of the Institute of History of State KH MES of the Republic of Kazakhstan;

Lukashevich O. – Candidate of History, assistant professor of the Department of the Ukrainian History and Culture «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University», General Director of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Ryk S. – Candidate of Philosophy, assistant professor, vice-rector for scientific work «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Kotsur V. – Candidate of Political Sciences, chairman of the Council of Young Scientists of the University;

Gaidaenko I. – Candidate of History, Scientific Secretary of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Secretary of Council of Young Scientists of the University;

Vovkodav S. – Head of the research sector «Space Museum» National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Lukashevich Y. – Senior lecturer of the Professional Education department of the «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Vovkodav V. – Junior research worked of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Executive Secretary.

ISSN 2523-4900

©Совет молодых ученых университета
©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий
государственный педагогический университет имени
Григория Сковороды»

©Council of young scientists of the University
©STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda
State Pedagogical University»

ЗМІСТ/СОДЕРЖАНИЕ/CONTENTS:	
СЕКЦІЯ: ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ	
<i>Галина Дорожко, Ірина Дорожко, Вікторія Портна</i> СУЧАСНА ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В ТОКМАЦЬКОМУ РАЙОНІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ (НА ПРИКЛАДІ С. НОВЕ)	10
СЕКЦІЯ: ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	
<i>Дар'я Бугайова, Олена Грабильнікова</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	16
<i>Ганна Ванда</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	20
<i>Марина Вертелецька</i> ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ	26
<i>Тамара Заріченко</i> ДОБРОЧЕСНА ПОВЕДІНКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАПОРУКА МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ САМОВРЯДНИХ ІНСТИТУЦІЙ	32
<i>Світлана Козин, Юлія Борисова</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНИХ НОРМ В СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	36
<i>Аліна Мала</i> ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ	41
<i>Аліна Мала</i> ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ	44
<i>Ксенія Третьяк</i> СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ	46
<i>Ксенія Третьяк</i> РОЛЬ КЕРІВНИКА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	50
<i>Юлія Целуйко</i> ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	55
<i>Вікторія Шеваненкова</i> СТЯГНЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	58
СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА	
<i>Олена Халабова</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ	64
СЕКЦІЯ: ІСТОРИЧНІ НАУКИ	
<i>Світлана Зубер</i> ВЕСІЛЛЯ В 47-МУ: СЕЛО ГОРОДИЩЕ НА ПЕРЕЯСЛАВЦІНІ	70

<i>Дилмурод Нормуродов</i> ҚАДИМГИ ЧОЧ ТАРИХИНИНГ ЁЗМА МАНБАЛАРДАГИ ТАЪРИФИ	74
СЕКЦІЯ: МЕДИЦИНА	
<i>Tetiana Protsak, Olga Zabrods'ka</i> BASIC ASPECTS OF BONES DEPHETS DEVELOPMENT	82
<i>Tetiana Protsak, Olga Zabrods'ka</i> MORPHOLOGICAL BASIS OF HIP JOINT DYSPLASI	85
<i>Tetiana Protsak, Olga Zabrods'ka</i> PECULIARITIES OF THE HYMEN DEPHETS FORMATION	88
<i>Тетяна Процак, Ольга Забродська</i> МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМБРІОГЕНЕЗУ СУГЛОБІВ ЛЮДИНИ	91
<i>Тетяна Процак, Ольга Забродська</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕЯКИХ СУГЛОБІВ ЛЮДИНИ	94
<i>Tetiana Protsak, Olga Zabrods'ka, Kristina Hovanets'</i> ANATOMICAL PECULIARITIES OF HYMEN DEVELOPMENT	98
<i>Tetiana Protsak, Olga Zabrods'ka, Kristina Hovanets'</i> ANOMALIES OF FEMALE GENITAL DEVELOPMENT	101
<i>Тетяна Процак, Ольга Забродська, Крістіна Хованець</i> ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ПЛОСКОСТОПОСТІ В ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	104
<i>Тетяна Процак, Ольга Забродська, Крістіна Хованець</i> ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЬГУСНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ СТОПИ	107
<i>Тетяна Процак, Ольга Забродська, Крістіна Хованець</i> ПАТОЛОГІЧНІ ВИКРИВЛЕННЯ ХРЕБТА В ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	110
<i>Віталій Руснак</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМБРІОТОПОГРАФІЇ ГЛОТКИ У ПЕРЕДПЛОДІВ 8 ТИЖНЯ ВНУТРІШНЬОУТРОБНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ	114
СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО	
<i>Наталія Мендерецька</i> ПЕДАГОГ-НАУКОВЕЦЬ ВОЛОДИМИР ГАГЕНМЕЙСТР ТА ЙОГО ПРАЦЯ «ГУТНЕ ШКІЛО ПОДІЛЛЯ»	117
СЕКЦІЯ: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Світлана Горденко</i> ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ ШКІЛЬНОГО ТРАВМАТИЗМУ	122
<i>Петро Саньков, Бежан Гваджаіа, Ольга Штирбу</i> ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ШУМУ У МІСТАХ	126
СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА	
<i>Аккайша Алчагирова</i> ВЛИЯНИЕ НЕКОНТРОЛИРУЕМОГО ПОТОКА ИНФОРМАЦИИ НА ШКОЛЬНИКОВ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ	129

Галина Ватаманюк	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ РУКИ ДИТИНИ ДО КАЛІГРАФІЧНОГО ПИСЬМА В УМОВАХ НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ І ПОЧАТКОВОЮ ЛАНКАМИ ОСВІТИ	134
Ірина Гарасим	
УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ ЯК ОСНОВНА КОМПОНЕНТА МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ НА ЕТАПІ ДОШКІЛЬНОГО І ШКІЛЬНОГО ДИТИНСТВА	138
Оксана Куліда	
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	142
Наталія Медведєва	
ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ ТА СІМ'Ї У ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	147
Зоряна Островська	
РОБОТА З КНИГОЮ ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ОВОЛОДІННЯ ЧИТАННЯМ	149
Алла Романець	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	154
Віталій Руснак	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТОДИК ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	159
Святослава Чуприна, Світлана Пасічник	
ЕКСКАРСІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ДОШКІЛЬНИКІВ	161
СЕКЦІЯ: ПСИХОЛОГІЯ	
Анастасія Колісник	
ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ДРУЖНІХ ВЗАЄМИН ДОШКІЛЬНИКІВ	164
Олена Сердечна	
КАЗКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	168
СЕКЦІЯ: СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
R. Turganbaev, A. Plewmuratov, G. Berdisheva	
TSETSARKA SAQLASH TEXNOLOGIYASI	173
R. Turganbaev, A. Plewmuratov, R. Matniyazova	
BONTEROVKA MUDDATLARINING TERI SIFATIGA TASIRI	175
Анна Дерман, Алина Мезяк, Мария Хованская	
СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ ЖИВОТНОВОДСТВА В БЕЛАРУСИ	177
СЕКЦІЯ: ТУРИЗМ	
Віталіна Курган, Тамара Поліщук	
ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЕКОТУРИЗМУ	182
Олеся Топалова, Юрий Костюк, Анетта Любарцева	
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ СКЕЛЕЛАЗІННЯ В УКРАЇНІ	184

СЕКЦІЯ: ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

<i>Оксана Ковальчук, Максим Білич</i> МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	187
<i>Оксана Ковальчук, Смайїл Мустафасє</i> ЗАСТОСУВАННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СУЧАСНОМУ ФУТБОЛІ	192
<i>Оксана Ковальчук, Ігор Попов</i> РЕЖИМИ ТРЕНУВАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ, СПРЯМОВАНІ НА РОЗВИТОК ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПОНЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ ЄДИНОБОРЦІВ НА ЕТАПІ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ЗМАГАННЯ	197
<i>Оксана Ковальчук, Євгеній Протасов</i> СТАДІЯ ПІДГОТОВКИ К СПОРТУ ВИСШИХ ДОСТИЖЕНІЙ	201
<i>Оксана Ковальчук, Віталій Солон</i> МЕТОДИ РОЗВИТКУ СИЛИ ЯК ОСНОВА ПРОГРАМУВАННЯ СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ	205
<i>Сергій Лебедєв</i> ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ТА ДІЇ ГРАВЦІВ РІЗНОГО ІГРОВОГО АМПЛУА	210

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЯ

<i>Indira Kalelova, Marzhan Rakhmetkalieva, Kymbat Toktargalieva</i> РОЛЬ ІКТ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТОЯТЕЛЬНОЇ РАБОТИ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕСЕ ІЗУЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ЯЗЫКА	214
<i>В. Ермолаєв, Н. Петрусєнко</i> ОБУЧЕНИЕ СЖАТИЮ ТЕКСТА КАК ОДНОМУ ИЗ КОМПОНЕНТОВ ВЛАДЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКОМ	217
<i>Ольга Іванова</i> ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ НА ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЮ ПОШТОЮ	219
<i>Юлія Крапива, Ксенія Говорун</i> НЕВЕРБАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ЕЛЕКТРОННОГО ЛИСТУВАННЯ)	225

СЕКЦІЯ: ФІЛОСОФІЯ

<i>Ігор Алексюк</i> ПРОБЛЕМА БУКВАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ І ПОНЯТТЯ ФОНУ	229
---	-----

СЕКЦІЯ: ЮРИДИЧНІ НАУКИ

<i>Лоліта Кійло</i> ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ	234
<i>Лоліта Кійло</i> СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	239

Ольга Охотнікова	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МОДЕЛЬНОГО СТАТУТУ ПРИ РЕЄСТРАЦІЇ ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	243
Ольга Охотнікова	
ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ЗАЗНАЧЕННЯ КІНЦЕВОГО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА (КОНТРОЛЕРА) ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ	246
СЕКЦІЯ: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
Вікторія Савченко	
ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	248
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	

УДК 796.526(075.8)

*Олеся Топалова, Юрій Костюк, Анетта Любарцева
(Мелітополь, Україна)*

ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ СКЕЛЕЛАЗІННЯ В УКРАЇНІ

В статті розкрито характеристики основних етапів становлення національного скелелазіння. Розглянуто еволюцію скелелазіння від тимчасового захоплення до олімпійського виду спорту. Визначено основні положення щодо проведення чемпіонатів зі скелелазіння на національному рівні.

Ключові слова: альпінізм, скелелазіння, скеледром, боулдеринг.

The article describes the characteristics of the main stages of national climbing. The evolution of rock climbing from temporary capture to the Olympic sport is considered. The basic provisions for the climbing championships at the national level are defined.

Key words: mountaineering, rock climbing, rock climbing, bouldering.

Скелелазіння як вид активної діяльності людини виник тоді, коли у людини виникло бажання і необхідність подолати скельний, гірський рельєф. Скелелазіння молодше альпінізму. Однак, не у всіх країнах є можливість займатися альпінізмом, долаючи великі висоти, для яких характерні різні види гірського рельєфу: лід, сніг, скелі. Тому скелелазіння, як альпінізм в невисоких горах, отримав широку популярність в різних країнах світу. Перші скелелазни в Німеччині і Великобританії пристрасно захопилися скелелазінням – частково тому, що в цих країнах немає досить високих гір – і лазили на досить високому рівні [2].

В даний час до складу Міжнародної федерації скелелазіння входить 74 федерації з п'яти континентів планети. Під її егідою регулярно проводяться чемпіонати світу та Європи, а так само етапи кубка світу. І ось 13 лютого 2010 р. на Олімпійських іграх у Ванкувері відбулася чергова сесія Міжнародного олімпійського комітету (МОК), спортивне скелелазіння було визнано олімпійським видом спорту. З цього історичного моменту скелелазіння має можливість претендувати на включення до програми літніх Олімпійських ігор. Відповідно до регламенту МОК, рішення про олімпійській програмі затверджується за сім років до початку Олімпіади. Так, програма літніх Ігор-2016 в Ріо-де-Жанейро була затверджена на сесії МОК у жовтні 2009 р. в Копенгагені, а види спорту, які будуть представлені на літній Олімпіаді 2020 р., визначаються на сесії МОК у 2013 р. в Буенос-Айресі.

Міжнародний олімпійський комітет 3 серпня 2016 р. ухвалив рішення щодо включення 5 нових видів спорту – бейсбол, софтбол, карате, скейтбординг, спортивне скелелазіння та серфінг до програми змагань літніх Олімпійських ігор, що відбудуться в Токіо у 2020 році. Рішення 129-ї сесії МОК, яка тривала з 2 до 4 серпня 2016 року в Ріо-де-Жанейро (Бразилія), є найбільшим розширенням олімпійської програми в сучасній історії олімпійського руху. Планується провести заходи зі скейтбордингу та скелелазіння на спеціально облаштованих майданчиках у міських умовах,

відзначаючи в такий спосіб історичний момент, коли Ігри взяли орієнтир на молодь, демонструючи тенденцію урбанізації спорту.

В СРСР скелелазіння зародилося в 1945 р. в альпіністському таборі «Медик» (район Кавказу), тоді ж І.Й. Антоновичем були проведені змагання з урахуванням швидкості проходження маршруту і техніки лазіння та вперше дана оцінка скельної підготовки інструкторів табору. В 1947 р. на Домбаї в альплагере «Блискавка» були проведені перші офіційні змагання зі скелелазіння серед інструкторів альпінізму. Альпіністські сходження стали більш складні в технічному плані, потрібна була скельна підготовка. Для цілорічної підготовки в містах будувалися штучні стінки, так звані «тренажери». Ще в 1940 р. на науковій конференції Українського інституту фізкультури львів'янин П.Т. Собенко надав проєкт першого штучного стенду. Вже пізніше в Україні в 60-х роках з'явився перший найпростіший тренажер в місті Київ в політехнічному інституті. З часом скелелазіння стало переростати в самостійний вид спорту зі своїми правилами і вимогами [4].

З 1952 р. стали присвоюватися суддівські категорії, а з 1966 р. були визначені нормативи III, II, I розрядів по скелелазінню. Перший чемпіонат СРСР був проведений в 1955 р., а через 10 років в 1965 р. був проведений другий Чемпіонат СРСР за ініціативою вже профспілок. Система була така: чемпіонати СРСР проводилися в непарні роки, а в парні роки – першість ВЦРПС [1].

Перший Чемпіонат України зі скелелазіння був проведений в 1955 р., наступний в 1960 р. Чемпіонати відбулися щорічно по 1995 р., крім 1976 року. У 1992 р. був проведений перший і останній чемпіонати СНД на штучній стіні Нижегородського спорткомплексу. З цього ж року стали проводитися Чемпіонати Світу, Європи, Кубки світу, молодіжні чемпіонати, тобто почалася ера самостійного виду спорту – спортивного скелелазіння. Спортивне скелелазіння – вид спорту, в якому спортсмени долають підготовлені траси, на спеціальних тренажерах (скалодромах), які імітують справжні скелі. Метою створення цих тренажерів була можливість дати рівні умови для всіх учасників, залучення глядачів, спонсорів, представників засобів масової інформації, рішення проблем збереження природного середовища, а також значною мірою зменшити вплив погодних умов на результати. Міжнародною федерацією скелелазіння (IFSC) були розроблені правила, за якими і проводяться змагання. Правила виділяють наступні змагальні дисципліни: лазіння на трудність, лазіння на швидкість, боулдерінг, багатоборство.

У 1968 р. при Федерації альпінізму СРСР утворений Комітет спортивного скелелазіння під керівництвом І.Й. Антановича, а в 1969 р. введені вищі розряди зі скелелазіння – КМС і МС. В Україні в 1970 р. при Федерації альпінізму був створений Комітет зі скелелазіння, його очолив Г.В. Польовий. З 1989 р. комітетом керував В.П. Дубровін, потім Г.І Чуб., а з 2002 р. – В.В. Скорик. В 1973 р. створюється Всесоюзна тренерська рада зі скелелазіння, до неї від України увійшов суддя П.Ф. Славінський. У цьому ж році, вперше в Україні стали проводитися зимові змагання зі скелелазіння (ідея належала Г.В. Польовому). В перших змаганнях брали участь тільки київські команди, на наступний рік – змагання отримали назви меморіал пам'яті Анатолія Кустовського і стали всеукраїнськими, а з 1975 р. – всесоюзними. Місце і час цих змагань переміщалося і мало широку географію:

скелі Денеші (Житомирська обл.), з 1986 р. по 1994 р. ск. Хиргиані (АР Крим). В 1994 р. змагання повернувся в Денеші, а в 1995 р. знову в Крим. В даний час змагання зі скелелазіння на Кубок України проводяться на о. Хортиця (Запорізька обл.). В жовтні 2013 р. змагання зі спортивного скелелазіння «Кубок Хортиці» отримали міжнародний статус.

З 2001 р. в Україні існують спеціально обладнані зали для заняття спортивним скелелазінням. Національною федерацією альпінізму та скелелазіння проводяться чемпіонати та кубки країни, на штучному і природному рельєфах, на яких відбувається відбір спортсменів у збірні команди країни. Українські скелелазі регулярно представляють нашу країну на міжнародних змаганнях, таких як чемпіонати світу та Європи, етапи кубку світу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамов В.В. Спортивний туризм: підручник / В.В. Абрамов. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 367 с.
2. Антонович І.Й. Спортивне скелелазіння [Текст] / І.Й. Антонович – М.: Фізкультура і спорт. – 1978. – 70 с.
3. Бершов С.И. Шаги по вертикали / С.И. Бершов. – К.: Молодь, 1985. – 228 с.
4. Лебедихин А.В. Основы альпинизма и скалолазания / А.В. Лебедихин // Учебное пособие. – Екатеринбург: ГОУ ВПО УГТУ-УПИ. – 130 с.